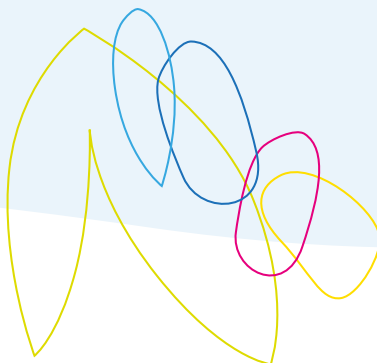
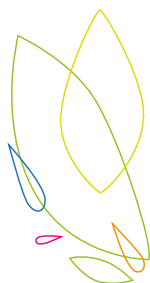

INFORMATIE VOOR PROFESSIONELEN

Update Oktober 2025

Type 2-diabetes: zorgsystemen

Deze Focus gaat vergezeld van een repertorium dat eveneens regelmatig wordt bijgewerkt.

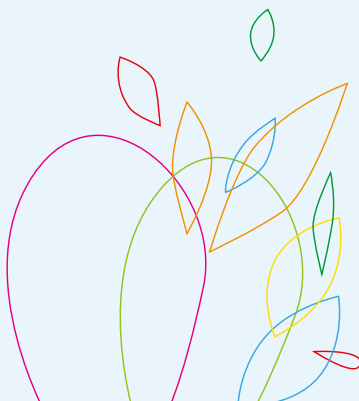
U vindt ook informatie over de financiële toegankelijkheid van de gezondheidszorg in de Focus die aan dit thema is gewijd [hier](#).

Indien u fouten of tekorten opmerkt, kunt u die melden via info@brusano.brussels. De Focus wordt regelmatig bijgewerkt om rekening te houden met de evolutie in de sector en de feedback van lezers en lezeressen.

Bent u als zorgverlener of socialehulpverlener op zoek naar praktische informatie over het hulp- en zorgaanbod in Brussel of naar hulp bij verwijzing? De Helpdesklijnen zijn elke werkdag van 09.00 tot 17.00 uur bereikbaar om uw vragen te beantwoorden en/of u door te verwijzen naar bestaande oplossingen (zie p.32).

INHOUD

1. ALGEMEEN PRINCIPE	<i>p 5</i>
2. ZORGSYSTEMEN	<i>p 10</i>
OPSTARTTRAJECT	<i>p 10</i>
Algemene principes	<i>p 10</i>
Rol van de professionals	<i>p 10</i>
ZORGTRAJECT	<i>p 15</i>
Algemene principes	<i>p 15</i>
Zorgtraject in de praktijk	<i>p 16</i>
Contract tussen drie partijen	
Zelfcontrolemateriaal	
Vereenvoudigd voorschrijven	
Rol van de professionals	<i>p 18</i>
BEPERKT PROGRAMMA VOOR EDUCATIE EN ZELFREGULATIE	<i>p 25</i>
CONVENTIE VOOR ZELFREGULATIE	<i>p 26</i>
Algemene principes	<i>p 26</i>
Groep van de conventie	<i>p 26</i>
BIJZONDERE GEVALLEN	<i>p 28</i>
3. NUTTIGE DOCUMENTEN EN FORMULIEREN	<i>p 30</i>
4. MEER INFORMATIE	<i>p 31</i>

ACRONYMES

- *BDV : Belgische Diabetesvereniging*
- *AD : Antidiabetica*
- *OAD : Orale antidiabetica*
- *CVA : Cerebrovasculair accident (beroerte)*
- *BMI : Body mass index*
- *COPD : Chronische obstructieve longziekte*
- *CNK : Nationaal codenummer*
- *GMD : Globaal medisch dossier*
- *HbA1c : Hemoglobine A1c*
- *AMI : Acuut myocardinfarct*
- *HA : Huisarts*
- *BEA : Beperkt educatieprogramma*
- *ZTO : Zorgtraject opstart*
- *ZT : Zorgtraject*

1.

ALGEMEEN PRINCIPEL

In België kunnen diabetespatiënten deelnemen aan specifieke programma's die de ziekteverzekering aanbiedt (verplichte verzekering). Ze organiseren een vroegtijdige en multidisciplinaire begeleiding om de evolutie en het optreden van complicaties te vertragen. De patiënt de bekwaamheid bijbrengen, daarop ligt de nadruk van het programma. Afhankelijk van het stadium en de evolutie van de ziekte wordt de persoon thuis en/of in het ziekenhuis opgevolgd. De hulpmiddelen variëren van het ene programma tot het andere en zijn afhankelijk van de noden van de persoon.

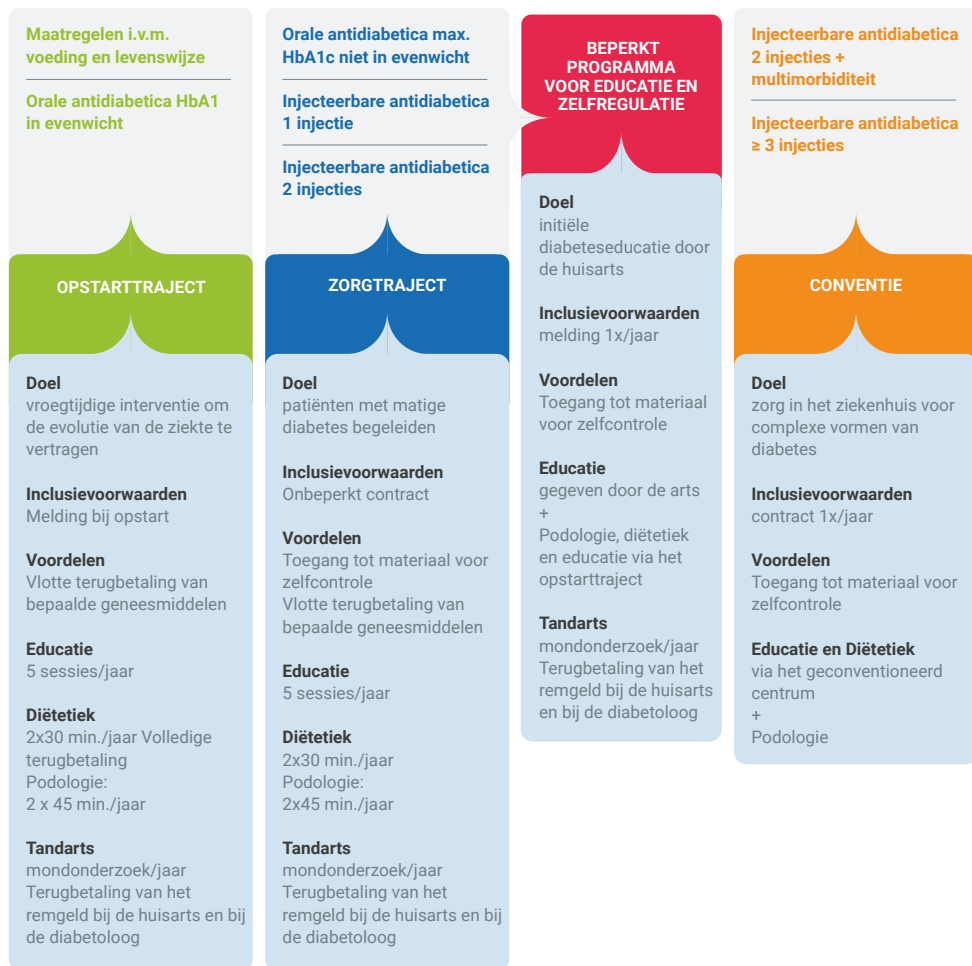
Deze focus wil duidelijke en volledige informatie geven aan zorgverleners over de verschillende programma's, de hulp en terugbetalingen die beschikbaar zijn.

Goed om te weten

Om toegang te krijgen tot de hulp en terugbetaling moet de persoon in orde zijn met zijn verzekering (focus financiële toegankelijkheid). Als dat niet het geval is, kan hij worden doorverwezen naar specifieke hulp- of zorgorganisaties.

OVERZICHT VAN DE VERSCHILLENDE SYSTEMEN VOOR DIABETESZORG

OVERZICHT ZELFCONTROLEMATERIAAL

Verbruiksmateriaal: de hoeveelheid die door de ziekteverzekering wordt terugbetaald varieert naargelang van het programma waarin de patiënt zich bevindt en de afleveringswijze.

	OPSTART-TRAJECT	ZORG-TRAJECT	EDUCATIE EN ZELFREGULATIE	CONVENTIE (GROEPEN A EN B)	CONVENTION (GROUPE C)
Terugbetaling	Nee	Enkel bij injecteerbare behandeling	Ja	Ja	Ja
Plaats van levering	/	Apotheek	Apotheek	Ziekenhuis	Ziekenhuis
Frequentie	/	6 maanden	1 jaar	1 maanden	1 maanden
Geleverde hoeveelheid	/	Teststrookjes 3x50 Lancettes 1x100	Teststrookjes 2x50 Lancetten 1x100	Teststrookjes ≥ 90* Lancetten 1 per dag	Teststrookjes ≤ 25 Lancetten ≤ 10
Maandelijks gemiddelde	/	Teststrookjes 50 Lancettes 100	Teststrookjes 8 Lancetten 8	Teststrookjes 90 Lancetten 30	Teststrookjes ≤ 25 Lancetten ≤ 10

BLOEDGLUCOSEMETER (1X OM DE 3 JAAR TE VERKRIJGEN)

	OPSTART-TRAJECT	ZORG-TRAJECT	EDUCATIE EN ZELFREGULATIE	CONVENTIE (GROEPEN A, B EN C)
Plaats van levering	/	Apotheek	Apotheek	Ziekenhuis
Te overhandigen documenten	/	Voorschrift huisarts EN attest educator	Voorschrift huisarts	/

* Behalve groepen A1 en B2 bij minder dan 90 metingen/maand (er worden minder teststrookjes geleverd).

OVERZICHT TERUGBETALINGEN

	OPSTART-TRAJECT	ZORG-TRAJECT	BEPERKT PROGRAMMA VOOR EDUCATIE EN ZELFREGULATIE	CONVENTIE VOOR ZELFREGULATIE
Inclusiecriteria	Diabetes type 2	Diabetes type 2 Onvoldoende controle met orale antidiabetica en injectie wordt overwogen 1 of 2 injecties/dag	Diabetes type 2 1 injectie van antidiabeticum/dag	Diabetes (type 1, complexe type 2, zwangerschaps-, atypische diabetes)
Uitsluitings-criteria	Een zorgtraject hebben Gevolgd worden in het kader van de diabetes-conventie	Diabetes type 1 Zwanger zijn of willen worden >2 injecties van insuline/dag	Diabetes type 1 > 1 injectie van insuline/dag	Gevolgd worden in een ander systeem
Terugbetaling van het remgeld bij de huisarts	✓	✓	✓	✗
Terugbetaling van het remgeld bij de specialist	✗	✓	✗	✗

¹Antidiabétiques oraux

²Antidiabétiques

OVERZICHT TERUGBETALINGEN

	OPSTART-TRAJECT	ZORG-TRAJECT	BEPERKT PROGRAMMA VOOR EDUCATIE EN ZELFREGULATIE	CONVENTIE VOOR ZELFREGULATIE
Consultaties educatie in diabetologie	✓	✓	✗	✓
Consultaties diëtetiek	✓	✓	✓	✓
Consultaties podologie	✓	✓	✓	✓
Zelfcontrole-materiaal	✗	✓	✓	✓
Vereenvoudigde toegang tot bepaalde geneesmiddelen	✓	✓	✗	✓
Terugbetaling van een mondonderzoek/jaar	✓	✓	✓	✓

2. ZORGSYSTEMEN*

ZTO : ZORGTRAJECT OPSTART

Algemene informatie

Het opstarttraject is een model dat vroegtijdige interventie mogelijk maakt. Het wordt in de eerste lijn georganiseerd met algemene actoren, in het bijzonder de behandelende arts. Hij zorgt ervoor dat de patiënt in een opstarttraject wordt opgenomen. Daarvoor gebruikt hij een specifieke nomenclatuurcode.

De informatie wordt genoteerd in het globaal medisch dossier (GMD). Er moet geen schriftelijk modeldocument aan de patiënt worden overhandigd.

Toegangsvoorwaarden

- Diabetes type 2 hebben
- Een GMD hebben
- Niet opgenomen zijn in een zorgtraject of conventie

Aanbod

Opvolging van gegevens: de huisarts moet bepaalde klinische gegevens opvolgen door ze in te geven in het GMD.

Individuele doelstellingen: de patiënt en zijn huisarts bepalen op basis van de aanbevelingen van goede praktijken individuele doelstellingen en een educatieve begeleiding op maat.

Multidisciplinaire opvolging: de patiënt bepaalt samen met de huisarts de meest relevante opvolging en ontvangt multidisciplinaire begeleiding:

- › Huisarts
- › Opvolging door de diëtist
- › Opvolging door de podoloog voor personen die risico lopen op complicaties
- › Opvolging door een educator
- › Opvolging door de tandarts

Terugbetaling: de patiënt geniet van een volledige terugbetaling van diëtetiek, podologie en het mondonderzoek bij de tandarts. De opvolging door de educator is gratis. Vereenvoudigde toegang tot bepaalde geneesmiddelen.

Goed om te weten

De verstrekkers moeten erkend zijn door het RIZIV en zich aan de geldende tarieven houden.

Paramedische sessies moeten door de huisarts worden voorgeschreven (vermelding 'opstarttraject').

Rol en opvolging door professionals

Opvolging door de huisarts

Handelingen

- Nakijken of de patiënt een GMD heeft
- De behandelingsdoelstellingen met de patiënt vastleggen en ze ingeven in het GMD

* De patiënt mag niet in twee zorgsystemen tegelijkertijd zijn ingeschreven, met uitzondering van het beperkte programma dat gecombineerd kan worden met het opstarttraject.

- De opvolging verzekeren volgens een zorgprotocol gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. (cf. model https://www.riziv.be/SiteCollectionDocuments/zorgprotocol_diabetes.docx [hier](#))
- De raadpleging van zorgverleners die van nut kunnen zijn beoordelen en voorstellen naargelang van de behoeften van de patiënt

Voorschrijven

- Sessies diëtetiek en podologie
- Sessies educatie: voorschrift per relevante discipline en per type sessie (individueel of in groep), met verduidelijking van het aantal sessies voor het jaar

Honoraria

De huisarts factureert een jaarlijks specifiek honorarium van € 25,75 (01/01/25).

Terugbetaling

Het volledige bedrag wordt aan de patiënt terugbetaald.

Nomenclatuur

400374

Medische Huizen (forfaitair)

400396

Vereenvoudigd voorschrijven

Het akkoord van de adviserend arts is niet nodig voor de levering van deze specialismen, met vermelding van OT of opstarttraject op het voorschrift. De terugbetaalde bedragen zijn niet gewijzigd.

E. Eucreas
F. Forxiga
G. Galvus
I. Invokana
J. Januvia, Janumet, Jardiance, Jentadueto
O. Onglyza
S. Sitagliptin, Sitagliptin Metformin, Synjardy
T. Trajenta
V. Vipdomet, Vipidia
X. Xigduo

Opvolging door de diëtist (op medisch voorschrift)

Recht op

2 sessies/jaar van min. 30 min., apart of op dezelfde dag.

Handelingen

- Een evaluatie en/of een individuele diëtetiekinterventie uitvoeren (voedingsopvolging).
- Een dossier bijwerken met: huidige voedingsgewoontes, voorgestelde aanpassingen, onderwerpen waarvoor educatie werd gegeven, overeengekomen behandelingsdoelen en opvolging van de resultaten.
- Minstens 1x per jaar een verslag naar de huisarts sturen.

Honoraria verstrekker

€ 24,95 (01/01/25) per sessie van 30 minuten.

Terugbetaling patiënt

Terugbetaling van het remgeld.

Nomenclatuur

771816

Opvolging door de podoloog (op medisch voorschrift)

Recht op

2 sessies/jaar van min. 45 minuten op verschillende data voor mensen in een risicogroep

Groep 1: verlies van gevoeligheid in de voet, op voorwaarde dat dit blijkt uit een 10g-monofilament

Groep 2a: lichte orthopedische misvormingen zoals prominente metatarsaalkoppen met minimale eelten en/of soepele hamer- of klauwtenen en/of beperkte hallux valgus < 30°

Groep 2b: ernstiger orthopedische afwijkingen

Groep 3: vaatlijden, vroegere voetwonden, amputatie of Charcot.

Handelingen

- Een individueel podologisch onderzoek of een behandeling uitvoeren (Voetverzorging)
- Een dossier bijwerken met: de handelingen en technische verstrekkingen die hem zijn toevertrouwd.
- Minstens 1x per jaar een verslag naar de huisarts sturen

Honoraria prestataire

€ 37,43 (01/01/25) per sessie van 45 minuten.

Terugbetaling patient

Terugbetaling van het remgeld.

Nomenclatuur

771153

Opvolging door de educator, individueel en/of in groep (op medisch voorschrift)

Recht op

4 verstrekkingen/jaar, waarvan ten minste één met een diabeteseducator.

1 verstrekking = 1 individuele sessie OF 1 groepssessie ongeacht het vorige traject van de patiënt.

De patiënt mag niet meer dan 2 individuele verstrekkingen of 1 groepssessie op dezelfde dag hebben.

Wie

Welke verstrekker de educatie geeft, hangt af van de noden van de patiënt:

Diabeteseducator: informatie over de ziekte en levensstijl

Diëtist: educatie diëtetiek

Apotheker: aansporen tot therapietrouw

Verpleegkundige: opvolgbezoek of bezoek ter ondersteuning van zelfregulatie (enkel individueel thuis)

Kinesitherapeut: aansporen tot lichaamsbeweging (enkel in groep)

Plaats

✓ Naargelang van de verstrekker: thuis bij de patiënt, in de praktijk van de verstrekker, in de apotheek, in de praktijk.

✗ Dagverzorgingscentrum, dagcentrum voor ouderen, fitnessruimte.

Terugbetaling patiënt

De sessies worden volledig terugbetaald.

VERSTREKKINGEN IN HET KADER VAN DE OPVOLGING DOOR DE EDUCATOR

	INDIVIDUELE VERSTREKKINGEN ≥ 30MIN.		
	CODE	PLAATS	BEDRAGEN
Diëtist 'Educatie diëtetiek'	794275	In de praktijk van de diëtist In de praktijk van de huisarts	€ 32,60
Diabeteseducator 'Informatie over de ziekte en levensstijl'	794253	In de praktijk van de educator In de praktijk van de huisarts	€ 32,60
Verpleegkundige 'Opvolgingsbezoek / zelfmanagementondersteuning'	794312	Bij de patiënt thuis	€ 32,60
Kinesitherapeut 'Aansporen tot lichaamsbeweging'	/	/	€ 32,60
Apotheker 'Aansporen tot therapietrouw'	794290	In de apotheek (aparte ruimte) In de praktijk van de huisarts	€ 32,60

VERSTREKKINGEN IN HET KADER VAN DE OPVOLGING DOOR DE EDUCATOR

	PRESTATIONS COLLECTIVES (≤ 10 PERSONNES) ≥ 120 MIN. ; MAX. 10 PATIENTS SÉANCE			
	CODE	PLAATS	DUUR	BEDRAGEN
Diëtist 'Educatie diëtetiek'	794356	Eender waar, behalve in een fitnessruimte	≥ 120 min.	€ 20,38
Diabeteseducator 'Informatie over de ziekte en levensstijl'	794334	In de praktijk van de educator In de praktijk van de huisarts	≥ 120 min.	€ 20,38
Verpleegkundige 'Opvolgingsbezoek / zelfmanagementonder- steuning'	/	/	/	/
Kinesitherapeut 'Aansporen tot lichaamsbeweging'	794393	Eender waar, behalve in een fitnessruimte	≥ 120 min.	€ 20,38
Apotheker 'Aansporen tot therapietrouw'	794371	In de apotheek (aparte ruimte) In de praktijk van de huisarts	≥ 120 min.	€ 20,38

ZORGTRAJECT

Algemene informatie

Een zorgtraject organiseert en coördineert de begeleiding en behandeling van diabetes type 2. Het wordt georganiseerd in de verblijfplaats van de patiënt en bereidt de overgang voor naar een behandeling met injecties. Het stimuleert de actieve deelname en zelfregulatie van de patiënt.

Het biedt een multidisciplinaire aanpak door eerstelijnsprofessionals (diabeteseducatoren, diëtisten, podologen, apothekers, huisartsen en tandartsen) te betrekken en voorziet tegelijkertijd in de tussenkomst van gespecialiseerde actoren.

Aanbod et Terugbetaling

Opvolging van gegevens:

De huisarts moet bepaalde klinische gegevens opvolgen en ze invoeren in het GMD.

Individuele doelstellingen:

De patiënt en zijn huisarts bepalen op basis van de aanbevelingen van goede praktijken individuele doelstellingen en een educatieve begeleiding op maat.

Terugbetaling:

Raadplegingen bij de huisarts en de diabetoloog: terugbetaling van het remgeld

Diëtetiek: Terugbetaling 2 x 30 min./jaar

Podologie: Terugbetaling 2 x 45 min./jaar

Educatie: 5 verstrekkingen/kalenderjaar; individueel (30 min.) en/of in groep (120 min.)

Zelfcontrole materiaal is gratis onder bepaalde voorwaarden.

Toegangsvoorwaarden

Medische toegangsvoorwaarden

Patiënten met diabetes type 2 met:

1 of 2 insuline-injecties/dag

OF

Een behandeling met orale antidiabetica die onvoldoende is EN bij wie een behandeling met insuline wordt overwogen.

Onvoldoende controle: te beoordelen door artsen (concomitante aandoeningen, risicofactoren, periodes van hyperglycemie en/of hypoglycemie enz.).

- Oraal antidiabeticum
- Behandeling met insuline wordt overwogen

Patiënten die beginnen met of al een behandeling met incretinemimetica volgen voldoen aan de inclusiecriteria.

Administratieve toegangsvoorwaarden

- Een globaal medisch dossier (GMD) hebben bij de huisarts die het contract ondertekent (ten laatste tijdens het jaar dat volgt op de start van het zorgtraject). Bij verandering van huisarts moeten de nieuwe huisarts, de diabetoloog en de patiënt een nieuw contract ondertekenen.
- Minstens 2 raadplegingen/jaar bij de huisarts hebben
- Min. 1 raadpleging/jaar bij een diabetoloog hebben.

Uitsluitingscriteria

- Diabetes type 1
- Zwanger zijn of willen worden
- Meer dan 2 insuline-injecties per dag

Zorgtraject in de praktijk

Contract tussen drie partijen

Om een zorgtraject te kunnen opstarten, moeten de huisarts, de endocrinoloog en de patiënt een zorgtrajectcontract ondertekenen. Die overeenkomst legt de verbintenissen van elke partij vast en structureert de samenwerking rond diabetes.

Het initiatief om een zorgtraject af te sluiten komt in principe van de huisarts.

Een voorbeeld van een zorgtraject is als bijlage bij dit document gevoegd.

Opvolging

Levering van het materiaal

Het zorgtraject vergemakkelijkt de toegang tot het zelfcontrolemateriaal binnen de hieronder aangegeven beperkingen:

PLAATS VAN LEVERING	Apotheker			Erkende leverancier van het materiaal
MATERIAAL	Bloedglucosemeter	Teststrookjes	Lancetten	Winkels van bepaalde ziekenfondsen en de ABD stellen ook materiaal ter beschikking
HOEEVEELHEID	1 apparaat, om de 3 jaar hernieuwbaar	3 x 50 teststrookjes, elke 6 maanden	100 lancetten, elke 6 maanden	
HONORARIA	Cf. CNK-tarieven	Cf. CNK-tarieven	Cf. CNK-tarieven	
DERDEBETALERS-REGELING	Ja	Ja	Ja	
TUSSENKOMST VERZEKERING	100 %	100 %	100 %	
PSEUDOCODE	754 191	754 191	754 191	
VEREISTE DOCUMENTEN	Voorschrift van de huisarts Attest van de educator	Voorschrift van de huisarts met vermelding 'Zorgtraject'	Voorschrift van de huisarts met vermelding 'Zorgtraject'	

Procedure voor de toegang tot een bloedglucosemeter

Het zorgtraject geeft de patiënt enkel recht op terugbetaling van de bloedglucosemeter als de patiënt een injecteerbare behandeling volgt of daarmee gaat starten. Patiënten die orale antidiabetica gebruiken zijn dus uitgesloten.

Hier zijn de 3 stappen om het te krijgen:

Raadpleging bij de huisarts

Voorschrift van het zelfcontrolemateriaal en het voorschrift voor de diabeteseducator.

Raadpleging bij de diabeteseducator

- Afspraak maken met een educator => (cf. repertorium of Helpdesk van Brusano)

Zie: de repertorium of de telefoonlijnen van de Helpdesk.

- Educatie en keuze van de meest geschikte bloedglucosemeter
- De educator vult het specifieke attest in en geeft het aan de patiënt (cf. bijlagen).

Apotheker of erkende leverancier

De patiënt geeft het voorschrift van de huisarts EN het attest van de educator af en ontvangt het materiaal.

Hier vind je de lijst van de terugbetaalde bloedglucosemeters.

Vereenvoudigde toegang tot bepaalde geneesmiddelen

Het akkoord van de adviserend arts is niet nodig voor de levering van deze specialismen, met vermelding van 'zorgtraject' op het voorschrift. De terugbetaalde bedragen zijn niet gewijzigd.

- E. Eucreas
- F. FIASP, Forxiga
- G. Galvus
- H. Humalog, Humalog Mix 25, Humalog Mix 50
- I. Invokana
- J. Januvia, Janumet, Jardiance, Jentadueto
- L. Lyumjev

- N. Novomix, Novorapid, Novorapid Mix 30, Novorapid Mix 50
- O. Onglyza, Ozempic
- R. Ryberlsus
- S. Saxenda, Sitagliptin, Sitagliptin Metformin, Synjardy
- T. Trajenta, Tresiba, Trulicity
- V. Victoza, Vipdomet, Vipidia
- X. Xigduo, Xultophy

Rol en opvolging door professionals

Opvolging door de huisarts

Rol

- Initiëren en ondertekenen van het zorgtrajectcontract (Cf. rubriek 'zorgtraject')
- Opstellen en begeleiden van het opvolgingsplan met de persoonlijke doelstellingen van de patiënt
- Opvolgen en ingeven van de volgende parameters in het GMD: BMI, bloeddruk, HbA1c, LDL-cholesterol.
- De nodige voorschriften aan de patiënt geven voor het materiaal en de opvolging door andere professionals.

Honoraria

Normale consultatie + Extra forfaitaire loon van € 111,57 per patiënt die een zorgtrajectcontract heeft gesloten. Wordt automatisch op de bankrekening van de zorgverlener gestort, op de jaardag van de ondertekening van het contract.

	ZELF- CONTROLE- MATERIAAL	BLOED- GLUCOSE- METER	DIABETES- EDUCATOR	PODOLOGIE	DIËTETIEK
Wat moet er worden voorgescreven?	150 tests-trookjes 100 lancetten ZORGTRAJECT	1 bloed-glucosemeter ZORGTRAJECT	Diabeteseducatie 5 individuele/ groepsessies (verduidelijken) ZORGTRAJECT	2 sessies ZORGTRAJECT	2 sessies ZORG- TRAJECT
Wanneer denken aan voorschrijven?	Aan het begin van het zorgtraject 1x/6 maanden	Aan het begin van het zorgtraject 1x/3 jaar	Aan het begin van het zorgtraject 1x/jaar Indien bloedglucosemeter	Aan het begin van het zorgtraject 1x/jaar	Aan het begin van het zorgtraject 1x/jaar

BELANGRIJK

Verkrijgen van de bloedglucosemeter: de patiënt moet het voorschrift van de huisarts EN het attest van de educator hebben.

De huisarts moet dus een bloedglucosemeter EN min. 1 sessie met een diabeteseducator voorschrijven.

Opvolging door de diabetoloog

Handelingen

- Gespecialiseerd advies geven op het vlak van opvolging en behandeling van de patiënt
- Samenwerken met de huisarts en andere zorgverleners.
- De huisarts en andere zorgverleners die een rol hebben in het zorgtraject op hun verzoek ondersteunen.

Opvolging door de apotheker

Handelingen

- **Het zelfcontrole materiaal bezorgen.**

De nodige uitleg geven over het goede gebruik van dat materiaal. De apotheker factureert de geleverde producten in de vorm van een nationale, virtuele code die overeenstemt met die op de verpakking en het overeenkomstige honorarium.

- **De behandeling leveren.**

Hij geeft informatie over het goede gebruik van geneesmiddelen. Het is eenvoudiger om specifieke geneesmiddelen voor een patiënt in een zorgtraject voor te schrijven (de voorafgaande goedkeuring van de adviserende arts is niet meer nodig), de vermelding 'zorgtraject' op het voorschrift is voldoende (zie vorig punt).

Opgvolging door de diëtist (op medisch voorschrift)

Recht op

Een bepaald aantal sessies per kalenderjaar, apart of op dezelfde dag.

Zorgtraject diabetes type 2: max. 2 x 30 min.

Zorgtraject diabetes type 2 + Nierinsufficiëntie: chronisch (stadium 3b) › max. 2 x 30 min.

Zorgtraject diabetes type 2 + Nierinsufficiëntie: chronisch (stadium 4) › max. 3 x 30 min.

Zorgtraject diabetes type 2 + Nierinsufficiëntie: chronisch (stadium 5) › max. 4 x 30 min.

Handelingen

- Een voedingsdossier bijhouden met informatie over de huidige voedingsgewoontes van de patiënt, de voorgestelde aanpassingen, de overeengekomen behandelingsdoelen en de resultaten.
- Minstens 1x per jaar een verslag naar de huisarts sturen.

Plaats

In de praktijk van de diëtist.

Honoraria verstrekker

€ 24,95 per sessie van 30 minuten.

Terugbetaling patiënt

Volledig terugbetaald.

Nomenclatuur

771794

Suivi par le-la podologue (sur prescription médicale)

Recht op

2 sessies per kalenderjaar, op verschillende dagen. Om er gebruik van te kunnen maken moet de patiënt een podologisch risico hebben, d.w.z. minstens tot risicogroep 1 behoren (vermelden op het voorschrift).

Groep 1: verlies van gevoeligheid in de voet, op voorwaarde dat dit blijkt uit een 10g-monofilament.

Groep 2a: lichte orthopedische misvormingen zoals prominente metatarsaalkoppen met minimale eelten en/of soepele hamer- of klauwtenen en/of beperkte hallux valgus < 30°.

Groep 2b: ernstiger orthopedische afwijkingen.

Groep 3: vaatlijden, vroegere voetwonden, amputatie of Charcot.

Handelingen

Een dossier bijhouden voor de patiënt waarin de handelingen en technische verstrekkingen die hem zijn toevertrouwd worden genoteerd. Minstens 1x per jaar een verslag naar de huisarts sturen (zie het model).

Plaats

In de praktijk van de podoloog.

Honoraria verstrekker

€ 37,43 per sessie van 45 minuten.

Terugbetaling patiënt

Volledig terugbetaald.

Nomenclatuur

794032

Opvolging door de diabeteseducator (op medisch voorschrift)

De diabeteseducator heeft een specifieke opleiding van 150 uur gevolgd. Hij kan verpleegkundige, diëtist of podoloog zijn.

Recht op

5 educatieverstrekingen per kalenderjaar:

1 verstreking = 1 individuele sessie (min. 30 minuten) OF 1 groepssessie (min. 120 minuten). Op dezelfde dag, max. 2 individuele sessies of 1 groepssessie.

5 extra sessies mogelijk tijdens de eerste twee jaar op voorwaarde dat minstens één sessie thuis wordt verleend.

Handelingen

- De patiënt helpen om zijn doelstellingen te bereiken die in overleg met de huisarts werden vastgesteld. Het doel en de inhoud van de sessies worden aangepast aan de behoeften van de begunstigde.

- › L'informer De patiënt informeren over de ziekte en zijn behandeling
- › De patiënt leren hoe hij een behandeling met injecties start
- › De patiënt motiveren om deze behandeling zo goed mogelijk na te leven
- › De patiënt motiveren om een gezonde levensstijl te hanteren, aangepast aan zijn situatie
- › De patiënt leren wat hij moet doen bij eventuele complicaties van diabetes
- › Aandacht besteden aan ieder ander aspect in het kader van diabeteseducatie.

- De educator werkt nauw samen met het multidisciplinaire team. Hij bezorgt de huisarts een educatieverslag na elke reeks van sessies en elke keer wanneer hij dat nodig acht. Het wordt aanbevolen om ook een exemplaar van het verslag naar de diabetoloog of de verpleegkundige van het geconventioneerde centrum te sturen.

Plaats

De verstrekingen kunnen bij de patiënt thuis, in de praktijk van de educator of in de praktijk van de huisarts worden verleend. Minstens 1 verstreking per jaar moet echter thuis bij de patiënt worden verleend. Ze mogen niet plaatsvinden in een dagverzorgingscentrum, een dagcentrum voor ouderen of in een fitnessruimte.

Terugbetaling

De sessies worden volledig terugbetaald. De derdebetalersregeling kan worden toegepast.

INDIVIDUELE VERSTREKKING		VERSTREKKING IN GROEP
= € 32,60 per sessie ≥ 30 min.		= € 20,38 per patiënt per sessie ≥ 120 min.
Thuis	In de praktijk	Max. 10 patiënten/ sessie
794430	794415	794452

Opvolging van het zorgtraject in het ziekenhuis

Een patiënt kan ook begeleid worden in het ziekenhuis, afhankelijk van het feit of hij al in een zorgtraject zit of niet.

ZIEKENHUISOPNAME

Nomenclatuur enkel bij een ziekenhuisopname.

De patiënt

- voldoet aan de inclusiecriteria van het zorgtraject
- krijgt of start een injecteerbare behandeling

Tijdens de ziekenhuisopname:

materiaal voor 6 maanden met educatie (1 bloedglucosemeter/150 teststrookjes, 100 lancetten)

Aan het einde van de ziekenhuisopname:

- Zorgtrajectcontract door te sturen naar de huisarts met het ontslagverslag
- Het formulier 'forfait materiaal' opsturen naar de adviserende arts (bijlage 4 bij de Overeenkomst) nomenclatuur: code 786100

Na de ziekenhuisopname:

het zorgtraject afsluiten

ZORGTRAJECT IN EEN GECONVENTIONEERD CENTRUM

De patiënt krijgt educatie via het geconventioneerde centrum.

Voorwaarden

- Enkel bij complexe medische situatie of bij tekort aan eerstelijnseducatoren.
- Op voorschrift van de huisarts (dekt 12 maanden vanaf de eerste afspraak).
- Tijdelijke behandeling: maximaal 6 maanden, kan 1 keer worden verlengd.

Administratief aspect

- Het formulier 'forfait materiaal' opsturen naar de adviserend arts (bijlage 4 bij de Overeenkomst):
- Nieuwe begunstigde = verhoogd forfait – nomenclatuur: code 786030
- Andere begunstigde: gewoon forfait – nomenclatuur: code 786015.

Overleg

- Tussen de arts van de instelling en de huisarts.
- Verslag aan de huisarts ten laatste na 12 maanden.

Na de behandeling

De patiënt keert terug naar het zorgtrajectcircuit
Het formulier 'einde programma' opsturen naar de adviserend arts.

Kernpunten van het zorgtraject volgens de zorgverleners

	HUISARTS	SPECIALIST	EERSTELIJNSEDUCTOR	
			INDIVIDUELE SESSIE	GROEPSSESSIE
Plaats van levering	In de praktijk	In het ziekenhuis of in een privépraktijk	Thuis of in de praktijk van de huisarts	
Aantal consultaties	Minstens 2	Minstens 1	Max. 5 sessies/kalenderjaar 5 extra sessies tijdens het 1e of het 2e kalenderjaar	
Honoraria	Normale raadpleging + jaarlijks forfait van € 107,96	Normale raadpleging + jaarlijks forfait van € 107,96	€ 31,55 per verstrekking	€ 19,72 per verstrekking en per patiënt
Derdebetalersregeling	Mogelijk	Ja	Ja	
Bedrag ten laste van de patiënt	€ 0**	€ 0**	€ 0	€ 0
Nomenclatuur	Geen specifieke code	Geen specifieke code	Thuis: 794430 In de praktijk: 794415	794452
Verslag	GMD	GMD	Bij de huisarts na elke groepssessie	
Vereist document	/	/	Medisch voorschrift van de HA	

** De patiënt moet het ereloonsupplement betalen als de arts niet-geconventioneerde tarieven toepast.

	VERPLEEGKUNDIGE TWEDELIJNSE-EDUCATOR	DIËTIST	PODOLOOG
Plaats van levering	In het ziekenhuis (geconventioneerd centrum)	In de praktijk	In de praktijk
Aantal consultaties	Volgens behoefte (het voorschrift dekt 12 maanden)	Maximaal 2/jaar	Maximaal 2/jaar, vanaf risicogroep 1
Honoraria	€ 210/jaar (verhoogd) € 120/jaar (gewoon)	€ 24,15 per verstrekking	€ 36,22 per verstrekking
Derdebetalersregeling	Ja	Ja*	Ja*
Bedrag ten laste van de patiënt	€ 0	€ 0	€ 0
Nomenclatuur	786030 (verhoogd) 786015 (gewoon)	771794	794452
Verslag	Bij de huisarts min. 1 x per jaar	Bij de huisarts min. 1 x per jaar	Bij de huisarts min. 1 x per jaar
Vereist document	Medisch voorschrift van de huisarts	Medisch voorschrift van de huisarts	Medisch voorschrift van de huisarts

* Met voorafgaande goedkeuring van het ziekenfonds van de patiënt.

BEPERKT PROGRAMMA VOOR EDUCATIE EN ZELFREGULATIE

Algemene informatie

Het beperkt programma is een programma dat door de huisarts wordt opgestart waarin: hij zelf instaat voor de educatie de patiënt recht heeft op zelfcontrolemateriaal dat volledig wordt terugbetaal.

Toegangsvoorwaarden

Patiënten met diabetes type 2 die een behandeling met injecteerbare incretinemimetica of insuline starten of daarmee gestart zijn (1 injectie per dag).
Andere voorwaarde: een GMD (globaal medisch dossier) hebben bij de huisarts.

Hulp et terugbetaling

Het zelfcontrolemateriaal voor de patiënt is gratis (1 bloedglucosemeter, 100 teststrookjes en 100 lancetten voor 1 jaar).

Praktisch

De huisarts brengt de adviserend arts op de hoogte van de start van het beperkte programma aan de hand van het juiste formulier (zie zorgtraject).

Het programma kan elk jaar worden hernieuwd, op voorwaarde dat de HbA1c < 58 mmol/mol (7,5%) bedraagt. De huisarts brengt daarvoor de adviserend arts 3 maanden voor de vervaldatum op de hoogte van de verlenging. Als de glycemie niet in evenwicht is, wordt het programma stopgezet.

Het beperkte programma kan worden gecombineerd met het opstarttraject. In dat traject kan de patiënt gebruikmaken van sessies diëtetiek en podologie. Onder bepaalde voorwaarden kan de patiënt ook toegang krijgen tot een educatieprogramma op maat, en dat zonder kosten (zie het deel over het zorgtraject).

Opvolging door de huisarts

Handelingen

- nakijken of de patiënt een GMD heeft
- het zelfcontrolemateriaal voorschrijven (zie het model)
- als het gecombineerd wordt met het opstarttraject
- consultaties diëtetiek en podologie voorschrijven
- opvolging door de educator opstellen, op voorwaarde dat de patiënt aan de criteria voldoet.

CONVENTION D'AUTOGESTION

Algemene informatie

Het gaat om een systeem van gedeelde zorg dat geregeld wordt door een contract tussen de patiënt en de diabetoloog van een geconventioneerde diabetesdienst. De overeenkomst biedt gespecialiseerde begeleiding voor meer complexe stadia of vormen van diabetes.

Toegangsvoorwaarden

Patiënten met diabetes type 1, zwangerschapdiabetes, diabetes type 2 (vanaf 2 injecties met multimorbiditeit) of andere complexe vormen van diabetes (cf. Groep A, B en C).

Andere voorwaarden: een GMD (globaal medisch dossier) hebben bij de huisarts en 16 jaar of ouder zijn. 'Ambulante' en in het ziekenhuis opgenomen patiënten kunnen in de overeenkomst gevolgd worden.

Hulp en terugbetaling

De patiënt krijgt therapeutische educatie:

- hij krijgt voedingsadvies
- hij heeft toegang tot zelfcontrolemateriaal, afhankelijk van de controlemanier (via lancet of sensor).

De terugbetaling van het remgeld bij artsen is een recht dat blijft bestaan wanneer het zorgtraject overgaat naar een overeenkomst.

Praktisch

De aanvraag voor een tussenkomst wordt door de diabetoloog en de patiënt ondertekend tijdens een consultatie diabetologie en wordt dan naar de adviserend arts van het

ziekenfonds gestuurd.

De overeenkomst wordt gesloten voor een periode van 1 jaar en is hernieuwbaar.

De patiënten behoren tot verschillende groepen (A, B of C) naargelang van hun behandeling, de nodige medische opvolging, de opleidingsbehoefte en het aanleren van zelfcontrole. Het zelfcontrolemateriaal is aangepast aan de groep.

Goed om te weten

Diabetes type 1 is 'insulineafhankelijk'.

Patiënten met diabetes type 1 worden automatisch opgevolgd in het kader van ziekenhuisovereenkomsten en in het bijzonder door een specialist (endocrino-diabetoloog).

Die laatste schrijft de behandeling en het zelfcontrolemateriaal voor.

Het multidisciplinaire team begeleidt de patiënt bij het verwerven van de bekwaamheid voor meer zelfstandigheid en een betere levenskwaliteit..

Groepen van de overeenkomst

Groep A (1 > 5)

De volgende begunstigten maken deel uit van deze groep:

- Patiënten met diabetes type 1.
- Patiënten met een quasi volledig verlies van de endocriene pancreasfunctie (bijvoorbeeld na totale pancreatectomie of bij chronische pancreatitis).

Al die patiënten hebben voor de zelfregulatie van hun diabetes nood aan een complexe insulinetherapie (ofwel via een insulinepomp ofwel via 3 of meer insuline-injecties).

- Patiënten met mucoviscidose die worden behandeld met insuline of andere injecteerbare antidiabetica.
- Patiënten met monogene diabetes (MODY, mitochondriale of neonatale diabetes) die voor de zelfregulatie van hun diabetes nood hebben aan een complexe insulinetherapie (ofwel via een insulinepomp ofwel via 3 of meer insuline-injecties en/of andere injecteerbare antidiabetica per dag).
- Patiënten met organische hypoglycemieën (insulinoom, glycogenose, nesidioblastose) die kampen met ernstige aanhoudende hypoglycemieën waarvoor vaak hulp van derden noodzakelijk is en/of een ambulance en/of een ziekenhuisopname nodig is.

Groep B (1 > 4)

De volgende begunstigten maken deel uit van deze groep:

- Patiënten met diabetes type 2 of andere vormen van diabetes die voor de zelfregulatie van hun diabetes nood hebben aan een complexe behandeling via injecteerbare antidiabetica (ofwel 3 of meer insuline-injecties en/of andere injecteerbare antidiabetica per dag, ofwel 2 injecties van dergelijke producten per dag als die injecties op bepaalde dagen worden aangevuld met een bijkomende injectie van een antidiabeticum dat meerdere dagen werkt).
- Vrouwen met zwangerschapsdiabetes behandeld met insuline.

• Diabetespatiënten na een orgaantransplantatie of behandeld via nierdialyse, als die patiënten behandeld worden met insuline.

- Vrouwen met diabetes die zwanger willen worden en behandeld worden met insuline en/of andere injecteerbare antidiabetica (gedurende maximaal 1 jaar, behalve gemotiveerde uitzonderingen).

Groep C (1 > 2)

De volgende begunstigten maken deel uit van deze groep:

- Diabetespatiënten behandeld met 2 of meer insuline-injecties en/of andere injecteerbare antidiabetica per dag en diabetespatiënten behandeld met 1 injectie van dergelijke producten per dag als die injectie op bepaalde dagen wordt aangevuld met een bijkomende injectie van een antidiabeticum dat meerdere dagen werkt. Die diabetespatiënten vertonen bovendien multimorbiditeit die gekenmerkt wordt door het voordoen van een ernstige medische situatie naast de diabetes, zoals een oncologische aandoening, een COPD met frequent wisselende corticosteroïden, een nieuwe diagnose van diabetes na een acuut myocardinfarct (AMI), een CVA. Die begunstigten komen slechts in aanmerking voor een tijdelijke behandeling door de instelling (niet meer dan 6 maanden) en slechts na voorafgaand overleg tussen de huisarts en de arts van de instelling over de tijdelijke behandeling in het kader van deze overeenkomst. De instelling moet in het individuele educatiedossier van de begunstigde (besproken in artikel 9) vermelden wat er met de huisarts is

overeengekomen. De eerder toegestane periode kan maximaal één keer verlengd worden.

- Patiënten die voldoen aan een van de volgende situaties:

- a. diabetici na een orgaantransplantatie of behandeld met nierdialyse, als deze patiënten niet onder insulinetherapie staan, patiënten met organische hypoglycemieën (insulinoom, glycogenose, nesidioblastose) die niet voldoen aan de voorwaarden van groep A.5.

- b. vrouwen met zwangerschapsdiabetes zonder insuline. Vrouwen met diabetes zonder insulinetherapie die een zwangerschapswens hebben (gedurende maximaal 1 jaar, behoudens gemotiveerde afwijkingen).

- c. patiënten met chronische pancreatitis die niet aan de voorwaarden van groep A.2 beantwoorden en die met insuline en/of andere injecteerbare glucoseverlagende middelen behandeld worden (Diabetes: tegemoetkoming in de kosten voor de begeleiding van volwassenen in een gespecialiseerd centrum – RIZIV (fgov.be)).

SPECIALE GEVALLEN

Zwangerschapsdiabetes

Zwangere vrouwen worden uitsluitend via geconventioneerde centra gevolgd (geen zorgtraject of opstarttraject). Ze behoren tot 2 categorieën:

- zwangere vrouwen met zwangerschapsdiabetes behandeld met insuline: groep B2.
- zwangere vrouwen met zwangerschapsdiabetes behandeld zonder insuline: groep C2.

Om gebruik te kunnen maken van de overeenkomst moet de patiënte een globaal medisch dossier (GMD) hebben of ingeschreven zijn in een Medisch Huis (forfaitair). De patiënte en de endocrinoloog ondertekenen de aanvraag voor tegemoetkoming en sturen die naar de adviserend arts van het ziekenfonds van de patiënte.

Rijbewijs

De Belgische wetgeving legt diabetici specifieke regels op met betrekking tot het rijbewijs. Bestuurders met diabetes moeten een rijbewijs met beperkte geldigheidsduur behalen, dat regelmatig moet worden vernieuwd. De vereisten verschillen naargelang de groep waartoe de bestuurder behoort:

Groep 1 : particulieren

Diabetespatiënten die hun rijbewijs willen halen moeten een rijgeschiktheidsattest (FR [hier](#) ; NL [hier](#)) aan het gemeentebestuur overhandigen.

Dat attest wordt ondertekend door een arts (huisarts of specialist naargelang de behandeling, zie tabel hieronder) voor een termijn van 5 jaar en moet hernieuwd worden. De hernieuwing van het attest hangt af van het risico op hypoglycemie en de regulatie daarvan. Bestuurders met diabetes moeten overigens snel oplosbare suikers in hun voertuig hebben.

BEHANDELING	VOORSCHRIJVER
Dieet en/of (orale of injecteerbare) glucoseverlagende medicatie of 1 of 2 insuline-injecties	Huisarts
3 insuline-injecties of meer per dag of met behulp van een insulinepomp	Endocrino- diabetoloog

Groep 2 : professionals

Voor professionele bestuurders is het de arbeidsarts die het rijgeschiktheidsattest ondertekent (met de goedkeuring van de huisarts of de specialist naargelang de behandeling).

3.

NUTTIGE DOCUMENTEN EN FORMULIEREN

Zorgtrajectcontract: [hier](#)

*Document Formulier
B31 – Afgifte van
zelfcontrolemateriaal: [hier](#)*

4.

MEER INFORMATIE

BDV : Belgische Diabetesvereniging

ondersteunt diabetici van alle leeftijden en typen bij het omgaan met hun ziekte. Dat doen ze door preventie en vroegtijdige opsporing aan te moedigen, wetenschappelijk gevalideerde informatie te verstrekken, de medische zorg te verbeteren om complicaties te verminderen, diabetici te vertegenwoordigen bij de gezondheidsautoriteiten en fundamenteel en klinisch onderzoek te ondersteunen. Leden kunnen gebruik maken van exclusieve diensten zoals een abonnement op het tijdschrift 'Dialogue', toegang tot zelfcontrole materiaal tegen kostprijs, deelname aan verschillende activiteiten en educatieve en sportieve verblijven voor jonge diabetici.

Voor meer informatie:
bezoek de website [hier](#).

Réseau santé diabète

Deze organisatie biedt activiteiten, discussies en opleidingen om het ontstaan van diabetes te voorkomen en diabetici te helpen hun aandoening te begrijpen en ermee om te gaan. Ze organiseert ook preventieve acties zoals evenwichtige voeding, aangepaste fysieke activiteit en de toepassing van preventieve geneeskunde, die ten goede komen aan de hele bevolking.

Voor meer informatie:
bezoek de website [hier](#).

Plaatselijke activiteiten

Verschillende professionals en verenigingen organiseren activiteiten zoals wandelingen, kookworkshops en/of praatgroepen. Doe een beroep op je netwerk, raadpleeg onze Focus 'Hulpmiddelen voor een leven thuis' of neem contact op met de Helpdesk in je zorgzone voor meer informatie.

Zie de focus 'Hulpmiddelen aan huis' [hier](#).

Wetteksten

KB over diabeteseducatie:
[hier](#).

KB met de diabetesgerelateerde hervormingen voor revalidatieverstrekingen
(inclusief diabeteseducatie in het kader van het opstarttraject en diëtetiek in het kader van het opstarttraject en de zorgtrajecten):
[hier](#).

Neem contact met ons op voor meer informatie over circulaire 2023/368 over de over de prijszetting en terugbetaling van diensten voor diabeteseducatie voor patiënten met een zorgtraject 'type 2 diabetes' of met een opstarttraject voor een type 2-diabetespatiënt in een medisch huis tegen een forfaitair prijs.

Helpdesk
Zorgzone
Noord

+32 2 318 60 54
info@zorgzone-noord.brussels

Helpdesk
Zorgzone
Noord Oost

+32 2 318 60 57
info@zorgzone-noord-oost.brussels

Helpdesk
Zorgzone
Centrum West

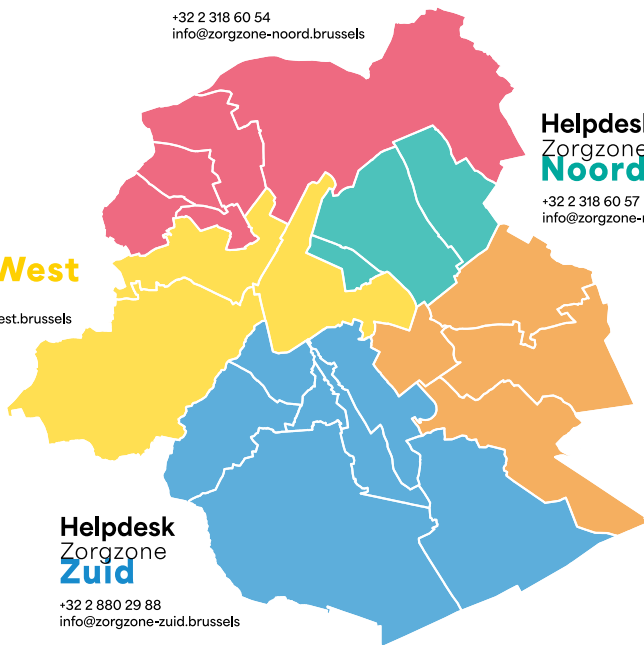
+32 2 880 29 87
info@zorgzone-centrum-west.brussels

Helpdesk
Zorgzone
Zuid Oost

+32 2 318 60 58
info@zorgzone-zuid-oost.brussels

Helpdesk
Zorgzone
Zuid

+32 2 880 29 88
info@zorgzone-zuid.brussels

BESCHIKBARE FOCUSSEN

- Financiële toegankelijkheid tot gezondheidszorg
- Palliatieve zorg en levenseinde
- Perinataliteit : zorg- en begeleidingsaanbod in Brussel
- Hulpmiddelen voor een leven thuis
- Zorgsystemen voor diabetes type 2
- Geestelijke gezondheid: aanbod inzake ondersteuning en begeleiding

De focussen zijn gekoppeld aan repertoria, FAQ's en Focus Live (webinars).

→ Ga naar brusano.brussels

Collectief actie ondernemen om de welzijns- en gezondheidsorganisatie te veranderen.

Met de steun van de GGC
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE